

Pradžia>Pinigai ir piniginiai reikalavimai>Turto apsaugos priemonės teikiant reikalavimus ES šalyse

Civilinės teisenos srityje nebaigtos procedūros ir procesai, pradėti iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, bus tęsiami pagal ES teisę. Remiantis abipusiu susitarimu su Jungtine Karalyste, atitinkama su Jungtine Karalyste susijusi informacija E. teisingumo portale bus saugoma iki 2022 m. pabaigos.

Turto apsaugos priemonės teikiant reikalavimus ES šalyse

Škotija

1 Kokių rūšių priemonių esama?

Turto areštas

Turto areštas – tai apsaugos priemonė, kuri naudojama teismui nagrinėjant ieškinį arba netrukus prieš pradėdant nagrinėti ieškinį. Ši priemonė sudaro sąlygas ieškoviui (kreditoriui) apsaugoti atsakovo turtą, kad jį būtų galima nukreipti bet kokios nutarties (sprendimo), teismo byloje priimtos (-o) ieškovo naudai, vykdymą.

Turtas gali būti areštuojamas dviem būdais. Pirmas būdas – tai turto konfiskavimas. Taikant šį būdą, ieškovas, kuris pareiškė ieškinį dėl pinigų sumokėjimo, gali faktiškai „išaldyti“ bet kokią atsakovo priklausantią pinigų sumą arba turtą, kurį turi trečioji šalis. Tokiu atveju tai trečiajai šaliai draudžiama atlikti piniginių mokėjimų arba perduoti turtą. Antras būdas – turto suvaržymas, kuriuo atsakovo draudžiama perleisti bet kokį turimą paveldimą turtą arba jį disponuoti.

Turto suvaržymas dažniau taikomas žemei arba pastatams, o ne pinigams ar kilnojamajam turtui, ir juo atsakovo uždraudžiama disponuoti turtu tokiu būdu, kuris galėtų pakenkti ieškovo ieškiniumi, pavyzdžiui: perduoti turtą ir tuomet perleisti pajamas.

Turto konfiskavimas ir suvaržymas gali būti pakeistas į įprastą areštą vykdymo atveju, teismo byloje priėmus nutartį ieškovo naudai.

Laikinas konfiskavimas

Laikinas konfiskavimas – tai laikinas areštas, kuris panašus į turto areštą, kurį taikant ieškovas gali areštuoti atsakovo kilnojamąjį turtą tuo metu, kai nagrinėjama teismo byla. Šia priemone veiksmingai apribojamas atsakovo gebėjimas laukiant teismo sprendimo byloje savo nuožiūra disponuoti konfiskuotu kilnojamuoju daiktu. Tačiau laikinas areštas negali būti taikomas gyvenamajam būstui ir tam tikriems daiktams. Be to, priimta nutartis nereiškia, kad automatiškai taikomas konfiskavimas vykdymo procese; tam, kad konfiskuotus daiktus būtų galima perduoti aukcione, reikia sumokėti mokesčių ir atlikti tolesnį areštą.

Laikinas draudimas

Draudimas nustatomas teismo nutartyje, kuria asmeniui draudžiama atlikti tam tikrus veiksmus, pvz., perleisti turtą, todėl juo galima pasinaudoti siekiant išlaikyti dabartinę atsakovo padėtį. Laikinas draudimas turi tokią pat teisinę galią kaip ir draudimas, tačiau jis paprastai nustatomas ankstyvame teismo proceso etape, kai pateikiamas prašymas dėl draudimo, ir prieš pradėdant tirti faktines aplinkybes. Todėl jį lengviau ginčyti arba panaikinti.

Dokumentų ir kito turto išsaugojimas

Teismas gali priimti nutartį dėl laikino dokumentų ir kito turto (įskaitant žemę) išsaugojimo, dėl kurio šalis galės išsaugoti tikrus įrodymus arba juos gauti.

2 Kokiomis sąlygomis tokios priemonės gali būti skiriamos?

2.1 Procedūra

Turto areštas

Turtas gali būti areštuojamas tik remiantis teismo nutartimi. Bendrosios kompetencijos teismas ir šerifo teismas gali priimti įsakymą dėl turto taikomo arešto arba draudimo arba laikino konfiskavimo. Turto areštas ir laikinas konfiskavimas gali būti atliekami tik tais atvejais, kai ieškinyje reikalaujama sumokėti pinigų sumą, išskyrus išlaidas. Įsakymas dėl turto arešto galioja, jeigu ieškinyje nurodoma panaši priežastis, arba juo siekiama įvykdyti konkrečią prievolę perduoti ieškoviui paveldėtiną turtą, arba suteikti realią teisę į su paveldimu turtu susijusį užstatą.

Bylą nagrinėjant šerifo teisme ieškovas paprastai siekia gauti įsakymą dėl turto arešto šiuo tikslu prašymą pateikdamas pirminiame šaukime į teismą. Pirminiame šaukime į teismą nurodomas ieškovo reikalavimas. Dėl turto arešto galima kreiptis bet kuriuo etapu iki to laiko, kai ieškovo naudai bus priimtas galutinis sprendimas. Tuomet šerifo teismo pareigūnas (teismo pareigūnas, paskirtas dokumentams įteikti ir nutartims vykdyti) paprastai įteikia dokumentą dėl turto arešto, sulaikymo arba konfiskavimo.

Sesijų teisme (Škotijos Aukščiausiasis civilinis teismas) įsakymai dėl turto arešto gaunami pateikus prašymą. Tuomet Lordų bendrajame teisme gali būti priimta nutartis dėl arešto (ją gali priimti bet kuris Sesijų teismo rūmams nepriklausantis teisėjas). Tuomet Sesijų teismo pareigūnas (Sesijų teismo pareigūnas, paskirtas dokumentams įteikti ir nutartims vykdyti) paprastai įteikia dokumentą dėl turto arešto, sulaikymo arba konfiskavimo vykdymo tvarkaraščio.

Dokumentų ir kito turto išsaugojimas

Prieš teismui priimant nutartį byloje, su kuria yra susiję dokumentai arba turtas, ir kuri dar neprasidėjo, pareiškėjas privalo įrodyti, kad tikėtina, jog civilinė byla bus iškelta ir kad tokioje byloje gali kilti klausimų dėl atitinkamų dokumentų arba kito turto. Jeigu ieškinyje pradėtas nagrinėti, nutartis bus priimta tik pareiškėjui įrodžius, kad jam reikia leisti konkrečiai nurodyti jau įrodytus faktus (t. y. įrodyti argumentus savo byloje). Jeigu prašymas tenkinamas, nutartyje nurodomas konkretus būdas, kaip jos laikytis. Paskui patvirtinta nutarties kopija turi būti įteikta šalims, dėl kurių ji priimta.

2.2 Pagrindinės sąlygos

Turto areštas

Turto areštas vykdomas savo nuožiūra ir teismas nepriima įsakymo dėl turto arešto, išskyrus atvejus, kai įvykdomos 1987 m. Skolininkų (Škotija) akto nuostatos ir kai tai pagrįsta daryti visomis aplinkybėmis. Ieškovas privalo įtikinti teismą, kad nutartį reikėtų priimti.

Laikinas draudimas

Prieš nustatydamas laikiną draudimą, šerifas privalo įsitikinti, kad klausimą būtina spręsti skubiai ir kad bylos aplinkybės yra neginčytinos. Būtina tinkamai atsižvelgti į visas aplinkybes ir šerifas privalo įsitikinti, kad ieškovas patirs daugiau nepatogumų, jeigu laikinas draudimas nebus nustatytas, palyginti su nepatogumais, kuriuos patirtų atsakovas nustačius laikiną draudimą.

Dokumentų ir kito turto išsaugojimas

Prieš teismui priimant nutartį, pareiškėjas privalo įrodyti, kad tikėtina, jog civilinė byla bus iškelta ir kad tokioje byloje gali kilti klausimų dėl atitinkamų dokumentų arba kito turto. Jeigu civilinė byla jau iškelta, nutartis bus priimta tik pareiškėjui įrodžius, kad ji yra reikalinga (žr. 2.1 klausimą).

3 Tokių priemonių dalykas ir pobūdis

3.1 Kokių rūšių turtui šios priemonės gali būti taikomos?

Turto areštas

Galiojančiu areštu „iššaldomi“ trečiosios šalies turimi atsakovui priklausantys daiktai arba pinigai. Ta trečioji šalis vadinama areštuotoju. Kreditorius negali disponuoti arba parduoti areštuotą lėšų arba daiktų iki nutarties priėmimo. Jeigu nutartis priimama ieškovo naudai, lėšos gali būti automatiškai atlaisvinamos, tačiau dėl daiktų atlaisvinimo reikia pareikšti ieškinį.

Draudimas yra asmeninė apsaugos priemonė, kuria atsakovui uždraudžiama perleisti savo interesą į jiems priklausantį paveldėtą turtą arba jį įkeisti taip pakenkiant kreditoriams. Draudimai taikomi paveldimam turtui, kuris priklauso atsakovui, o ne jam priklausančiam turtui, kurį turi trečioji šalis.

Laikinas nefiskavimas gali būti taikomas materialiam kilnojamajam turtui, išskyrus tam tikras išimtis. Prie išimčių priskiriamas bet koks atsakovo gyvenamajame name esantis daiktas, daiktai, kurie yra reikalingi atsakovo prekybai arba verslui, greitai gendantys daiktai ir tam tikros vertės atsakovo transporto priemonė.

Laikinas draudimas

Laikinu draudimu atsakovui draudžiama atlikti kokį nors konkretų veiksma, kuris sukeltų tiesiogines pasekmes. Juo atsakovui arba trečiajai šaliai gali būti draudžiama imtis veiksmų, susijusių su bet kokios rūšies turtu.

Dokumentų ir kito turto išsaugojimas

Sesijos teismas ir šerifo teismas turi plačius įgaliojimus priimti nutartį dėl dokumentų ir kito turto (įskaitant žemę), kurie gali būti svarbūs bet kurioje dabartinėje arba būsimoje teismo byloje, išsaugojimo, saugojimo ir arešto. Teismas gali priimti nutartį dėl bet kurio tokio turto pateikimo ir išieškojimo, taip pat imti mėginius ir atlikti su jais eksperimentus.

3.2 Koks yra tokių priemonių poveikis?

Turto areštas

Turto areštas reiškia, kad trečiosios šalies turimi daiktai arba lėšos, kurie priklauso atsakovui, yra iššaldomi. Jeigu trečioji šalis atsisako turto, tuomet ji privalo ieškoviui atlyginti tokio turto vertę. Jeigu ieškovo ieškinys patenkinamas, jis turi prioritetingą teisę į areštuotą turtą. Areštavus turtą nuosavybės teisės iššaldomos ir jos neperduodamos ieškoviui.

Draudimas disponuoti turtu nesuteikia ieškoviui faktinės teisės į turtą ir jis negali imtis veiksmų turtui perimti arba jį parduoti. Šio arešto pasekmė – užtikrinti, kad turtas toliau priklausytų atsakovo nekilnojamajam turtui ir taip užkirsti kelią jo turtinių interesų perleidimui arba įkeitimui. Bet koks savanoriškas veiksmas, darantis poveikį turtui po to, kai įsiteisėja draudimas, gali būti panaikintas ieškovo prašymu atsižvelgiant į tai, kiek pažeidžiami jo interesai.

Laikinas draudimas

Jeigu atsakovas nevykdo draudimo, ieškovas gali iškelti jam bylą dėl draudimo pažeidimo. Pripažinus arba įrodžius kaltinimus, atsakovui gali būti skiriamos piniginės baudos arba laisvės atėmimo bausmė.

Dokumentų ir kito turto išsaugojimas

Jei nesilaikoma nutarties, pagrindinėje byloje nutarties nesilaikančios šalies atžvilgiu gali būti priimamas sprendimas už akių. Be to, bet kuriam asmeniui, turinčiam draudime nurodytą dokumentą arba turtą, gali būti iškelta byla dėl teismo negerbimo.

3.3 Kiek laiko tokios priemonės galioja?

Turto areštas

Arešto atveju atsakovui įrodžius savo argumentus, turto areštas panaikinamas priėmus galutinį sprendimą. Jeigu byla laimi ieškovas, areštas galioja iki trejų metų nuo sprendimo priėmimo dienos.

Draudimu atsakovui užkertamas kelias disponuoti savo paveldimu turtu arba jį įkeisti. Turtui taikomas draudimas automatiškai įsigalioja priėmus sprendimą. Draudimo poveikis trunka penkerius metus, tačiau gali būti pratęstas.

Jeigu atliekamas laikinas areštas, jis galioja šešis mėnesius arba iki to laiko, kai yra panaikinamas. Jeigu atsakovui pareikštas ieškinys nepatenkinamas, tuomet laikinas areštas taip pat bus nutrauktas.

Laikinas draudimas

Laikinas draudimas galioja iki to laiko, kai panaikinamas arba ieškinys galiausiai išsprendžiamas. Jeigu draudimas yra susijęs konkrečiu laiku, tuomet jis galios iki konkretaus termino pabaigos.

Dokumentų ir kito turto išsaugojimas

Nutartis taikoma galutinai išsprendus ieškinį.

4 Ar yra galimybė priemonę apskusti?

Turto areštas

Atsakovo naudai gali būti nustatomas draudimas, kuriuo užkertamas kelias areštuoti turtą dviem atvejais. Pirmia, jeigu galima nedelsiant patikrinti, ar areštas būtų neteisingas atsižvelgiant į tai, kad jis buvo atliktas neturint orderio, neteisėtai arba piktavališkai ir be tinkamos priežasties. Antra situacija yra susijusi su tais atvejais, kai atsakovas į teismo sąskaitą sumoka pagrindinę sumą, dėl kurios pareikštas ieškinys.

Jeigu buvo išduotas orderis dėl turto arešto, atsakovas arba bet kuris kitas suinteresuotas asmuo gali prašyti jį panaikinti arba apriboti jo taikymą. Panaikinimo atveju orderis ir bet koks su juo susijęs draudimas nustoja galioti. Jeigu turto areštas ar turtui taikomas draudimas arba laikinas areštas įvykdomas išdavus orderį ir laikoma, kad jis įvykdytas netinkamai, tuomet areštas, draudimas arba laikinas areštas turi būti panaikintas. Jeigu orderis iš tiesų galiojo, tačiau areštas, draudimas arba laikinas areštas nebuvo įvykdytas arba buvo neteisėtas, tuomet draudimas gali būti apribotas. Jeigu atsakovas prašo panaikinti arba apriboti turto draudimą, ieškovas privalo įtikinti teismą, kad draudimo nereikėtų panaikinti arba apriboti. Teismas taip pat gali prašyti, kad atsakovas rastų užstatą (įkaitą), kad, paskelbus ieškoviui palankią nutartį, ieškovas galėtų pasinaudoti areštuotomis lėšomis arba jų verte atitinkančiu turtu, arba dažniausiai visa skola, dėl kurios pareikštas ieškinys.

Laikinas draudimas

Nutartį, kuria nustatomas arba panaikinamas šerifo teisme nustatytas draudimas, galima apskusti negavus vyriausiojo šerifo (vietos vyriausiasis šerifas) leidimo arba gavus Sesijų teismo leidimą.

Nutartį, kuria nustatomas arba panaikinamas Sesijų teisme nustatytas draudimas, galima apskusti per keturiolika dienų nuo nutarties priėmimo.

Dokumentų ir kito turto išsaugojimas

Nutartį, kuria patenkinamas šerifo teismui pateiktas prašymas išsaugoti dokumentus arba turtą, galima apskusti per keturiolika dienų nuo nutarties priėmimo. Sesijų teisme bet kuris asmuo, gaunantis prašymą išsaugoti dokumentus arba turtą, gali atvykti į teismą ir prieštarauti prašymui, jeigu jie to pageidauja.

Vykdamas nutartį teismo šiuo tikslu paskirtas komisaras informuos gavėją apie jo teisę gauti teisinę konsultaciją. Jeigu šia teisine konsultacija siekiama padėti jam nuspręsti, ar kreiptis į teismą prašant pakeisti nutartį, komisaras nepradės ieškoti išvardytų daiktų, perimti juos savo žinion arba išsaugoti.

Susijusios nuorodos

[Škotijos bendrosios kompetencijos ir specializuotų teismų tarnyba](#)

Bankroto administratorius

Paskutinis naujinimas: 28/09/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.